

Deze zijn scharnierend en sluiten magnetisch. Dit is een voorziening voor onderhoud, reparaties aan verlichting en schoonmaak.

Het kunstwerk wordt diffuus aangelicht door ledverlichting die tegen de achterwand is geplaatst. Door middel van een atoomklok wordt het kunstwerk uitgelicht en automatisch aangepast aan zomer- en wintertijd. Dit maakt ook aan- en uitzetten, aangepast aan de omgeving, mogelijk. Ook is door middel van dimmers in het systeem de lichtsterkte aanpasbaar. 's Avonds wordt de lichtsterkte getrapt verlaagd. Na 23.00 uur gaat de verlichting uit.

Bevestiging

De kerk is een rijksmonument. Dus mocht dat zomaar, een kunstwerk van dit formaat op de gevel aanbrengen? Ja, dat mocht. Voorwaarde was wel dat slechts de voegen van het metselwerk mochten worden gebruikt voor de bevestiging van het kunstwerk. Dit vanwege de eis dat de ingreep reversibel is. Dat betekent herstelbaar zonder zichtbare schade ingeval het kunstwerk verwijderd zou worden. De Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de Welstandscommissie noemden het project 'gewaagd en interessant'.

'Positief ontregelend'

De speciaal geformeerde Commissie Glaskunst van de Vrienden van de Oude Kerk was nauw betrokken bij de totstandkoming van het kunstwerk. De tussentijdse sessies en presentaties in het atelier waren zeer waardevol en de samenwerking aan het creatieve proces was haast voorwaardelijk om het kunstwerk een 'ziel' te geven. Hoewel de commissie dicht op het proces zat, vond ze het uiteindelijke resultaat heel verrassend en positief ontregelend. Dat is wat kunst moet doen.

Het kunstwerk wordt omhoog getakeld. In de gevel is de ledverlichting zichtbaar.

HER-VORMD

EEN GLASKUNSTWERK VOOR DE OUDE KERK

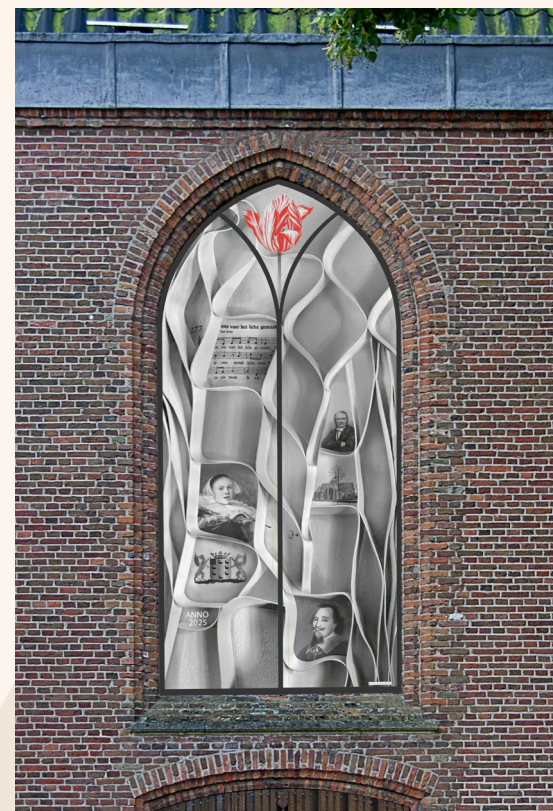
Aangeboden aan de PKN Heemstede door de
Stichting Vrienden van de Oude Kerk

Van gesloten gevel naar licht en verbinding

Sinds 29 juni 2025 heeft de ingang van de Oude Kerk aan de zijde van het Wilhelminaplein een nieuwe uitstraling. Waar deze kant van de kerk altijd een wat gesloten indruk maakte, is een glaskunstwerk aangebracht. Een kunstwerk vol licht, dat past bij de kerk. Als dorpskerk wil je licht en ruimte uitstralen en wil je verbinden. Het kunstwerk wekt nieuwsgierigheid en nodigt uit om de kerk binnen te gaan.

Het is opgenomen in de bestaande structuur van een dichtgemetseld raam en wordt vanaf de achterzijde aangelicht door regelbare ledverlichting. Daardoor ontstaat de indruk dat het licht vanuit de kerk door het glaskunstwerk naar buiten straalt.

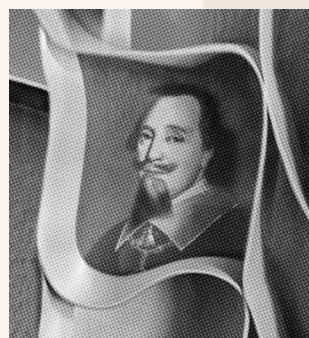
Het kunstwerk is aangeboden door de Stichting Vrienden van de Oude Kerk ter gelegenheid van het 400-jarig bestaan van de kerk in 2025. Het initiatief is mede mogelijk gemaakt door de nalatenschap van mevrouw M.J. Bouma, die in juli 2021 overleed.

Beeldend kunstenaar Ellen Brouwers, die zich onder meer toelegt op monumentale vlakglaskunst, heeft het ontworpen en gerealiseerd. Voor- dat ze met het glaskunstwerk aan de slag ging heeft Ellen zich uitgebreid verdiept in de historie van de plek. Voor het uiteindelijke ontwerp heeft ze zich laten inspireren door de vierkante en ruitvormige glazen van het glas-in-loodraam dat zich ooit in de nu dichtgemetselde muur bevond. Door met die vormen te spelen heeft Ellen een verrassend effect bereikt dat het kunstwerk een hedendaagse twist geeft – een twist die kenmerken heeft van modernisme, kubisme en art nouveau. Niet voor niets heeft het kunstwerk de titel **HER-VORMD** gekregen.

Judith Leyster, een tulp en een lied

Wat is er te zien in het glaskunstwerk? Een aantal historische figuren: Adriaan Pauw (1585-1653), die als heer van Heemstede de kerk in 1625 stichtte, en de schilderes Judith Leyster (1609-1660), die als eerste en enige vrouw in die tijd mocht toetreden tot het Sint-Lucasgilde, het gilde van de schilders. Ze was getrouwd met kunstschilder Jan Miense Molenaar. Het huwelijk werd voltrokken in de Oude Kerk, waar Judith ook werd begraven.

De tulp bovenin, een ‘Semper Augustus’, vormt de verbinding tussen deze personen en de streek en staat voor liefde. De steel vormt, als grafisch element, de verbinding met de overige delen van het kunstwerk.

Adriaan Pauw had rond zijn slot veel tulpen en kocht daarvoor onder meer de meest vermaarde soort, de Semper Augustus, met vuurrode strepen op een witte achtergrond. Judith Leyster moet de Semper Augustus gezien hebben en waarschijnlijk heeft zij Adriaan Pauw ook gekend. Zij schilderde de Semper Augustus vrijwel exact zoals die bekend is uit de documenten van Pauw.

Natuurlijk ontbreekt Nicolaas Beets (1814-1903) niet. Hij was van 1840 tot 1854 predikant in de Oude Kerk. Daarnaast ook hoogleraar, auteur en dichter, en als Hildebrand bekend als schrijver van de *Camera Obscura*. In 1852 richtte hij in Heemstede een protestantse basisschool op, nu bekend als de Nicolaas Beetsschool.

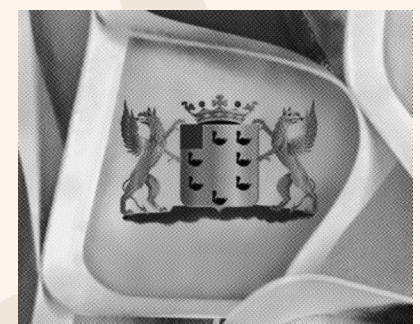

Onder de afbeelding van Beets is de kerk afgebeeld zoals deze er in zijn tijd uitzag. Het portaal waar het nieuwe glaskunstwerk is aangebracht is daarop nog gevuld met glasramen.

Heel bijzonder in het kunstwerk is de tekst van Lied 277 uit het Liedboek: ‘Die ons voor het licht gemaakt hebt dat wij leven: spreek licht, wees hier aanwezig in Uw naam. Ik zal er zijn’ – een lied dat vaak gezongen wordt bij de aanvang van de diensten. Even bijzonder is dat Ellen Brouwers de kerkelijke gemeente ideeën liet aandragen voor het op te nemen lied.

Linksonder is het wapen van Heemstede opgenomen. De Oude Kerk is immers al 400 jaar geworteld in de gemeente en de Heemsteedse gemeenschap.

De witte, niet ingevulde vlakken ten slotte staan voor de toekomst.

De techniek

Het kunstwerk is uitgevoerd in monumentale keramische vlakglaskunst en is gemonteerd op een frame van verzinkt staal met poedercoating. Het bestaat uit twee lagen gelamineerd gehard glas. Daartussen is in diverse lagen een duurzame druk aangebracht. De inkt bestaat uit microdeeltjes. Het glas is op zeer hoge temperatuur in de hardingsoven gefixeerd. Het glas is aangebracht op de voorzijde van de framedelen.